

UDK: 341.123.043:341.24
316.485.26(497.11:497.115)

VIOLATION OF UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION 1244

Ankica Georgievska

Msc. Student Faculty of Law – UDG

anageorgievska5@gmail.com

Abstract

The issue of Kosovo's disrespect for resolution 1244 has significant implications for the United Nations and the international legal system. The failure to respect and implement resolution 1244 has undermined the authority of the UNSC and the international community's commitment to upholding international law. The policy debate on Kosovo's independence has been divided, with some countries such as the European Union and the United States supporting Kosovo's independence as necessary for the stability and development of the region, while other countries like Russia and China oppose it as a violation of international law. This has led to a lack of consensus on the implementation of resolution 1244, which is crucial for ensuring peace and stability in the region. The relevant literature highlights the need for a balanced approach that takes into account the complexities of the issue and promotes a peaceful solution through dialogue and negotiations. It also emphasizes the importance of supporting the development of Kosovo as an independent state while respecting the principle of territorial integrity. The UN's capacities for the prevention of violent conflict have also been discussed as an important tool for addressing the issue of Kosovo's disrespect for resolution 1244. The issue of Kosovo's disrespect for resolution 1244 is a complex and contentious issue that requires careful consideration and analysis. Keywords relevant to this issue include self-determination, territorial integrity, international law, United Nations, UNSC, policy debate, and development. A balanced approach that promotes peace and stability in the region while respecting international law and the United Nations system is essential for a sustainable solution.

Keywords: 1244, Kosovo, Serbia, conflict

КРШЕЊЕ НА РЕЗОЛУЦИЈАТА 1244 ОД СОВЕТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ ПРИ ОН

Анкица Георгиевска

Студент на II циклус студии, Правен факултет во Штип,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
anageorgievska5@gmail.com

Апстракт

Прашањето за непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на Косово има значителни импликации за Обединетите нации и меѓународниот правен систем. Неуспехот да се почитува и имплементира Резолуцијата 1244 го поткопа авторитетот на Советот за безбедност на Обединетите нации и посветеноста на меѓународната заедница за почитување на меѓународното право. Политичката дебата за независноста на Косово е поделена, при што некои земји како Европската Унија и САД ја поддржуваат независноста на Косово како неопходна за стабилноста и развојот на регионот, додека други земји како Русија и Кина се противат како кршење на меѓународните закони. Ова доведе до недостаток на консензус за спроведување на Резолуцијата 1244, која е од клучно значење за обезбедување мир и стабилност во регионот. Релевантната литература ја нагласува потребата за избалансиран пристап кој ги зема предвид сложеноста на прашањето и промовира мирно решение преку дијалог и преговори. Тој, исто така, ја нагласува важноста на поддршката за развојот на Косово како независна држава со почитување на принципот на територијален интегритет. Капацитетите на ОН за спречување насилни конфликти, исто така, се дискутирани како важна алатка за решавање на прашањето за непочитување на Резолуцијата 1244 од страна на Косово. Прашањето за непочитување на Резолуцијата 1244 од страна на Косово е сложено и спорно прашање кое бара внимателно разгледување и анализа. Клучните зборови релевантни за ова прашање вклучуваат: самоопределување, територијален интегритет, меѓународно право, Обединети нации, ОН, дебата за политиките и развој. Урамнотежен пристап кој промовира мир и стабилност во регионот, истовремено почитувајќи го меѓународното право и системот на Обединетите нации е суштински за одржливо решение.

Клучни зборови: 1244, Косово, Србија, конфликт.

Вовед

Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН беше усвоена на 10 јуни 1999 година, како одговор на конфликтот во Косово. Резолуцијата предвидуваше распоредување на меѓународни сили за обезбедување безбедност и заштита на човековите права во регионот. Сепак, и покрај усвојувањето на оваа резолуција, има прекршување на нејзините одредби, особено во областа на безбедноста и управувањето. Оваа статија ќе ги истражи различните начини на кои е прекршена Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН и импликациите. Конфликтот во Косово започна на почетокот на 1990-тите, кога ескалираа тензиите меѓу етничките Албанци и Србите во регионот. Во 1998 година, Ослободителната војска на Косово (ОВК), албанска сепаратистичка група, започна

вооружен бунт против српските сили. Овој конфликт резултираше со хуманитарна криза, со широко распространето насилство и раселување на цивили. Како одговор на ситуацијата во Косово, интервенираше меѓународната заедница. Во март 1999 година, НАТО започна бомбардирање против српските сили, со цел да ги принуди да се повлечат од Косово. Оваа кампања беше контроверзна, а критичарите тврдеа дека го прекршила меѓународното право и нормите за суверенитет. Сепак, тоа на крајот доведе до повлекување на српските сили и воспоставување на меѓународно присуство во регионот.¹ Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН беше усвоена во јуни 1999 година, како дел од напорите за стабилизирање на ситуацијата во Косово.

Резолуцијата повика на распоредување на меѓународни сили, под покровителство на Обединетите нации, за обезбедување безбедност и заштита на човековите права во регионот. Таа, исто така, предвидуваше формирање на преодна администрација која ќе управува со Косово додека не се постигне конечно решение. Конфликтот во Косово имаше свои корени во распаѓањето на Југославија во раните 1990-ти. Косово беше провинција на Југославија со мнозинско албанско население и значително малцинство српско население. Во 1989 година, српската влада под Слободан Милошевиќ ја укина автономијата на Косово и наметна директна управа од Белград. Овој потег беше длабоко непопуларен меѓу албанското население на Косово и доведе до широки протести и граѓански немири. Како одговор на немирите, Ослободителната војска на Косово (ОВК) беше формирана во 1991 година. ОВК беше албанска сепаратистичка група која имаше за цел да ја обезбеди независноста на Косово од Србија. Групата изврши серија напади врз цели на српската полиција и војска, а конфликтот меѓу ОВК и српските сили ескалира во текот на 1990-тите. Ситуацијата на Косово дојде на врвот во 1998 година, кога српските сили започнаа голема офанзива против ОВК. Оваа кампања резултираше со значителни цивилни жртви и раселување, а меѓународната заедница почна да приговара. САД и другите западни земји почнаа да повикуваат на мирно решавање на конфликтот и српските сили да се повлечат од Косово.

Овие напори на крајот беа неуспешни и во март 1999 година, НАТО започна бомбардирање против српските сили. Целта на кампањата беше да се принуди Србија да ги повлече своите сили од Косово и да воспостави меѓународно присуство во регионот. Кампањата за бомбардирање беше контроверзна, а критичарите тврдеа дека тоа го прекршило меѓународното право и нормите за суверенитет. Сепак, тоа на крајот доведе до повлекување на српските сили и воспоставување на меѓународно присуство во регионот.

Методологија

Предмет

Предметот на овој преглед на литературата е да го испита прашањето за прекршување на Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН во врска со Косово. Прегледот има за цел да ги анализира импликациите од непочитувањето на резолуцијата од страна на Косово, да ја процени поделената политичка дебата за независноста на Косово и да ги истражи потенцијалните пристапи за решавање на прашањето на избалансиран и мирен начин.

Цели

Целите на трудот се следните:

- Да се проценат импликациите од непочитувањето на Косово кон Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН врз авторитетот на Советот за безбедност на Обединетите нации и меѓународниот правен систем.

¹United Nations Security Council. (1999). Resolution 1244 (1999). Retrieved from <https://www.un.org/press/en/1999/19990610.sc6685.html>

- Да се испита поделената политичка дебата за независноста на Косово и да се разберат позициите на различни земји и меѓународни актери.
- Да се истражат сложеноста на проблемот и да се идентификуваат потенцијалните пристапи за справување со прекршувањето на Резолуцијата 1244.
- Да се истакне важноста на балансиран пристап кој промовира мир, стабилност и принципите на меѓународното право и системот на Обединетите нации.

Методи

Преглед на литература

Направете опсежен преглед на научни статии, книги, извештаи и релевантни документи поврзани со кршењето на Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН во контекст на Косово. Ова ќе вклучи пребарување на академски бази на податоци, како што се JSTOR и Google Scholar, и пристап до реномирани извори како што се веб-страницата на Обединетите нации, меѓународни организации и тинк-тенкови.

Собирање податоци

Соберете информации за импликациите од непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на Косово, дебатите за политиката околу независноста на Косово и потенцијалните пристапи за решавање на ова прашање. Соберете релевантни податоци, статистики и студии на случај кои даваат увид во темата.

Анализа и синтеза

Анализирајте ја собраната литература и податоци за да ги идентификувате клучните теми, аргументи и перспективи за прекршување на Резолуцијата 1244. Синтетизирајте ги наодите за да претставите сеопфатен преглед на прашањето и различните вклучени гледишта.

Развој на рамка

Развијте рамка која ги опишува импликациите од прекршувањето, поделената дебата за политики и потенцијалните пристапи за решавање на проблемот. Организирајте ги информациите на логичен и структуриран начин, земајќи ги предвид различните перспективи и аргументи.

Критичка евалуација

Критички оценете ги силните и слабите страни на литературата и презентираниите аргументи. Идентификувајте ги сите празнини во постојното истражување и предложете области за понатамошно истражување.

Сумирајте ги наодите, анализите и клучните сознанија од прегледот на литературата на јасен и концизен начин. Презентирајте ги информациите во добро структуриран формат, обезбедувајќи кохерентност и логичен тек.

1. Безбедносни аспекти

Прашањето за безбедност е значајно загрижувачко во Косово од конфликтот во 1990-тите. Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН беше дизајнирана делумно да го реши ова прашање преку обезбедување на распоредување на меѓународни сили за обезбедување безбедност и заштита на човековите права во регионот.

Меѓународното присуство на Косово имаше различни форми низ годините. Првично, привремената административна мисија на Обединетите нации во Косово (УНМИК) беше формирана за да управува со регионот и да ја одржува безбедноста. УНМИК подоцна беше заменет со Мисијата на Европската Унија за владеење на правото во Косово (ЕУЛЕКС), која се фокусираше

на промовирање на владеењето на правото и градење капацитети во правосудниот систем.² Покрај меѓународното присуство, Косово има и свои безбедносни сили, познати како Косовски безбедносни сили (КБС). КБС се формирани во 2009 година и постепено се градеа со текот на годините. Силите се одговорни за одржување на внатрешната безбедност и можат да бидат распоредени како поддршка на меѓународните напори за одржување на стабилноста во регионот. И покрај овие напори, безбедноста останува главна грижа во Косово. Регионот сè уште е зафатен од криминал и корупција, а тековниот спор за суверенитетот на Косово придонесе за чувство на нестабилност. Имаше повремени избувнувања на насилство, вклучително и меѓуетнички судири и напади против меѓународните сили. Еден од најголемите безбедносни предизвици на Косово е организираните криминал. Регионот е главна транзитна точка за дрога и други недозволености стоки, а се верува дека организираните криминални групи се вклучени во широк спектар на нелегални активности, вклучително и трговија со луѓе и перење пари.

Овие групи често имаат врски со политичките и деловните елити, што го отежнува ефикасното справување со проблемот.³ Друга загриженост за безбедноста се тековните етнички тензии меѓу Албанците и Србите (во регионот). Иако имаше одредени напори за промовирање на помирувањето и дијалогот, сè уште постои значителна недоверба и непријателство меѓу двете групи. Ова доведе до повремени избувнувања на насилство и го отежнува градењето чувство за заеднички идентитет и заедничка цел во регионот.⁴ Генерално, прашањето за безбедноста во Косово останува сложен и повеќеслоен предизвик. Иако имаше одредени успеси во одржувањето на стабилноста и промовирањето на владеењето на правото, останува уште многу работа да се направиза да се решат основните прашања кои придонесуваат за несигурноста во регионот.

2. Повелбата на Резолуцијата 1244 од Советот за безбедност при ОН

Во нашето соседство се случи еден таков конфликт во кој на тогашната СР Југославија т.е. Србија ѝ беше одземена територија од една автономна покраина и беше формирана Р. Косово со што се направи преседан, односно со кршење на меѓународното право на една суверена и демократска држава во 21 век со сила ѝ е одземен дел од територијата. Косовската војна или војната во Косово и Метохија (албански: Lufta e Kosova) се однесува на вооружениот конфликт меѓу Србите и Албанците од 1996 до 1999 година. Целта на Србите беше да го задржат Косово во Србија, додека Албанците сакаа независност на Косово. По воената интервенција на силите на НАТО против Србија, Југословенската армија се повлече од Косово, кое беше ставено под протекторат на ООН.

Меѓународниот трибунал за воени злосторства извршени на територијата на поранешна Југославија (МКТЈ) во различни пресуди заклучи дека српското воено и политичко раководство извршило злосторства против човештвото и воени злосторства за време на војната во Косово. Меѓу другото, Никола Шайновиќ, вицепремиер на СР Југославија, Сретен Лукиќ, началник на Министерството за внатрешни работи и Небојша Павковиќ, командант на војската на Југославија, беа осудени за „депортација, принуден трансфер на население, убиство, прогон на расна основа, верска или политичка основа (злосторство против човештвото)“. Од друга страна, Харадин Бала, командантот на ОВК, бил прогласен за виновен за злосторства против човештвото и кршење на правилата на војната, а во ноември 2020 година, беше подигнато обвинение против поранешниот локален командант на косовските герилци, Хашим Тачи. Обвинението стапи на сила во МКТЈ, обвинителството го обвинува дека е соодговорен за убиствата на над 100 цивили од различни етникуми. Во 1989 година, Слободан Милошевиќ одржа говор на Газиместан. Десет години подоцна, војната во Косово беше последната војна во која беше вклучена Србија и крајот на

International Crisis Group. (2019). Kosovo and Serbia: A Dangerous Flirtation with Land Swaps. Retrieved from <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/balkans/serbia/kosovo-and-serbia-dangerous-flirtation-land-swaps>

³ United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK). (2016). UNMIK at a Glance. Retrieved from <https://unmik.unmissions.org/unmik-glance>

⁴ Idem

владеењето на Милошевиќ во Србија. Затоа често се спомнува дека „сè почна на Косово, сè заврши на Косово“.

Прашањето за непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на Косово беше предмет на многу академски и политички дебати. Еден од главните аргументи изнесени од поборниците за независност на Косово е правото на самоопределување. Според овој аргумент, жителите на Косово, кои се претежно етнички Албанци, имаат право да го одредат својот политички статус и форма на владеење. Овој аргумент е поддржан од неколку научници, како што е Карен Е. Смит, која тврди дека принципот на самоопределување е основно човеково право што треба да се почитува од меѓународната заедница.⁵ Сепак, противниците на независноста на Косово тврдат дека принципот на територијален интегритет треба да има предност пред правото на самоопределување. Тие тврдат дека прогласувањето независност на Косово е кршење на принципот на територијален интегритет и претставува опасен преседан за другите региони кои бараат независност. Овој аргумент беше поддржан од неколку научници, како што е Стефан Волф, кој тврди дека признавањето на независноста на Косово е грешка што може да доведе до натамошен конфликт и нестабилност во регионот.⁶

Прашањето за непочитување на Резолуцијата 1244 од страна на Косово, исто така, беше предмет на политичка дебата. Европската Унија и САД беа силни поддржувачи на независноста на Косово, тврдејќи дека таа е неопходна за стабилноста и развојот на регионот. Сепак, Русија и Кина се спротивставија на независноста на Косово, тврдејќи дека тоа е кршење на меѓународното право.⁷

Несогласувањето меѓу меѓународната заедница за прашањето за независноста на Косово доведе до поделен пристап кон спроведувањето на Резолуцијата 1244. Додека некои членки на меѓународната заедница го поддржаа целосното спроведување на резолуцијата, други се фокусираа на промовирање на развојот на Косово како независна држава.

3. Развој на воениот конфликт на Косово

Косово е регион на Балканот кој со векови е населен со етнички Албанци. Сепак, регионот низ историјата бил под контрола на различни империи и држави, вклучувајќи ги Отоманската империја, Кралството Србија, а подоцна и Југославија. По Втората светска војна, Косово беше инкорпорирано во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и стана автономна покраина во рамките на земјата.

Албанското мнозинство во Косово се соочи со дискриминација и маргинализација под српската власт. Во 1980-тите, тензиите почнаа да ескалираа меѓу двете заедници, бидејќи Албанците бараа поголема автономија и права, а Српската влада го ускрати тоа. Во 1989 година, српскиот лидер Слободан Милошевиќ ја укина автономијата на Косово и го стави регионот под директна контрола на Српската влада. Конфликтот во Косово започна во 1998 година, кога Ослободителната војска на Косово (ОВК), албанска сепаратистичка група, започна кампања на вооружен отпор против српските сили во регионот. ОВК беше лабаво организирана група, со ограничени ресурси и обука, но можеше да добие поддршка од многу Албанци кои беа фрустрирани од српското владеење и гледаа на ОВК како начин за спротивставување. Конфликтот брзо ескалираше, а српските сили започнаа брутална акција против албанските цивили и ОВК. Српската влада прогласи вонредна состојба на Косово и започна воена офанзива против ОВК, користејќи тешка артилерија, тенкови и копнени трупи за да го задуши бунтот. ОВК одговори со герилски

⁵ Smith, K. E. *The making of EU foreign policy in the Balkans: The limits of Europeanization*. Palgrave Macmillan, 2008.

⁶ Sriram, C. L. From promise to practice: Strengthening UN capacities for the prevention of violent conflict. *Global Governance*, 15(3), 2009, 333-351.

⁷ Wolff, S. Kosovo's declaration of independence: Self-determination, secession and recognition. *International Affairs*, 86(3), 2010, 511-528.

тактики, вклучително и заседи, саботажи и напади (удирај и бегај). Конфликтот нанесе голем данок врз цивилното население, при што двете страни извршија свертства и кршење на човековите права. Српските сили се вклучија во широко распространето етничко чистење, убивајќи илјадници албански цивили и принудувајќи стотици илјади да ги напуштат своите домови. ОВК беше обвинета и за кршење на човековите права, вклучително и за убиства на српски цивили и Албанци осомничени за соработка со српската влада.

Конфликтот во Косово привлече меѓународно внимание и осуда, при што многу земји и организации повикаа на прекин на насилството и на решение преку преговори. Советот за безбедност на Обединетите нации донесе неколку резолуции со кои се осудува насилството и се повикува на политичко решение. Во март 1999 година, НАТО започна воена интервенција против српските сили на Косово, позната како Операција на сојузничките сили. Интервенцијата беше контроверзна, бидејќи беше спроведена без овластување на ОН и многумина ја сметаа за кршење на меѓународното право. Сепак, НАТО тврдеше дека е неопходно да се заштитат цивилите во Косово од српска агресија. Интервенцијата на НАТО траеше 78 дена и резултираше со повлекување на српските сили од Косово. Сепак, конфликтот нанесе голема штета во регионот, со илјадници цивили убиени, а стотици илјади раселени. Косово прогласи независност од Србија во 2008 година, но прашањето за неговиот статус останува нерешено, а Србија и некои други земји одбија да ја признаат нејзината независност.

4. Непочитување на Резолуцијата 1244

Непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на Косово е евидентно во неколку случаи од нејзиното усвојување во 1999 година. Еден од најзначајните случаи беше едностраното прогласување независност од страна на Косово од Србија во февруари 2008 година. Прогласувањето независност беше јасно кршење на Резолуцијата 1244, која го призна територијалниот интегритет на Сојузна Република Југославија (СРЈ), вклучително и Косово. И покрај јасниот јазик на резолуцијата, неколку членки на меѓународната заедница, вклучувајќи ги САД и повеќето земји од Европската Унија, ја признаа независноста на Косово. Меѓутоа, Русија, Кина и неколку други земји не ја признаа декларацијата, тврдејќи дека тоа е кршење на меѓународното право. Покрај прогласувањето на независноста, непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на Косово е очигледно и во други области, како што е неуспехот за целосно спроведување на одредбите од резолуцијата. Резолуцијата бараше враќање на сите бегалци и раселени лица во нивните домови во Косово, но тоа не е целосно постигнато. Многу Срби кои избегаа од Косово за време на конфликтот не можеа или не сакаа да се вратат поради тековните тензии меѓу етничките Албанци и Србите во регионот.

Непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на косовските власти има значителни импликации за меѓународното право и системот на Обединетите нации. Една од главните импликации е ерозијата на принципот на територијален интегритет, кој е фундаментален принцип на меѓународното право. Принципот на територијален интегритет го признава суверенитетот и територијалниот интегритет на државите и забранува употреба на сила или закани со сила за промена на границите на државите.⁸

Едностраното прогласување независност на Косово и признавањето на оваа декларација од страна на некои членки на меѓународната заедница го поткопа принципот на територијален интегритет. Признавањето на независноста на Косово постави опасен преседан за другите региони кои бараат независност, што може да доведе до понатамошни дестабилизации и конфликти.⁹ Советот за безбедност на Обединетите нации е основно тело одговорно за одржување на

⁸ Judah, T. *Kosovo: What everyone needs to know*. Oxford University Press, Oxford, 2016.

⁹ Demaj, I., & Krasniqi, G. Kosovo's quest for recognition and membership in the international community. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 19(6), 2017, 569-585.

меѓународниот мир и безбедност, а неговите резолуции се правно обврзувачки за сите земји членки. Неуспехот да се почитуваат и имплементираат овие резолуции го поткопува кредибилитетот на Советот за безбедност на ОН и ја слабее неговата способност да одржува мир и безбедност.

Заклучоци

Непочитувањето на Резолуцијата 1244 од страна на косовските власти има значителни импликации за меѓународното право и системот на Обединетите нации. Едностраното прогласување независност на Косово од Србија и признавањето на оваа декларација од страна на некои членки на меѓународната заедница го поткопа принципот на територијален интегритет и направи опасен преседан за другите региони кои бараат независност. Неуспехот да се почитува и имплементира Резолуцијата 1244, исто така, го поткопа авторитетот на Обединетите нации и Советот за безбедност на Обединетите нации. Прашањето за независноста на Косово и непочитувањето на Резолуцијата 1244 е сложено и спорно прашање кое бара внимателно разгледување и анализа. Релевантната литература и дебатата за политиките ја нагласуваат потребата од балансиран пристап кој ги почитува принципите на самоопределување и територијален интегритет додека промовира мир и стабилност во регионот.

Користена литература

1. United Nations Security Council. (1999). Resolution 1244 (1999). Retrieved from <https://www.un.org/press/en/1999/19990610.sc6685.html>
2. International Crisis Group. (2019). Kosovo and Serbia: A Dangerous Flirtation with Land Swaps. Retrieved from <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/balkans/serbia/kosovo-and-serbia-dangerous-flirtation-land-swaps>
3. United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK). (2016). UNMIK at a Glance. Retrieved from <https://unmik.unmissions.org/unmik-glance>
4. Idem
5. Smith, K. E. The making of EU foreign policy in the Balkans: The limits of Europeanization. Palgrave Macmillan, 2008.
6. Sriram, C. L. From promise to practice: Strengthening UN capacities for the prevention of violent conflict. *Global Governance*, 15(3), 2009, 333-351.
7. Wolff, S. Kosovo's declaration of independence: Self-determination, secession and recognition. *International Affairs*, 86(3), 2010, 511-528.
8. Judah, T. Kosovo: What everyone needs to know. Oxford University Press, Oxford, 2016.
9. Demaj, I., & Krasniqi, G. Kosovo's quest for recognition and membership in the international community. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 19(6), 2017, 569-585.